

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО**

Факультет іноземних мов
Кафедра методики навчання іноземних мов

ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему: **НАВЧАННЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ ПУБЛІЧНОГО ВИСТУПУ
АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ ЯК ВИДУ ПІДГОТОВЛЕНОГО
МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ**

Студентки 2 курсу групи МСО
Галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література)
(англійська, німецька)
Ольхової Олени Олександрівни

Використання чужих ідей,
результатів і текстів мають
посилання на відповідне джерело

Науковий керівник: Бучацька С.М.
доцент кафедри методики навчання
іноземних мов, кандидат
психологічних наук

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Розширена шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Голова комісії _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

Члени комісії _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

(підпис) (ініціали, прізвище)

(підпис) (ініціали, прізвище)

м. Вінниця – 2018 рік

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ НАВЧАННЯ МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ.....	6
1.1. Теоретичні засади навчання старшокласників монологічного мовлення...6	
1.2. Іншомовна компетенція старшокласників у монологічному мовленні....11	
1.3. Загальні риси монологічного мовлення.....20	
1.4. Психологічні труднощі монологічного мовлення.....24	
Висновки до розділу 1.....	27
РОЗДІЛ 2. ЗАСТОСУВАННЯ ПУБЛІЧНОГО ВИСТУПУ У НАВЧАННІ МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	29
2.1. Поняття і характеристика публічного виступу.....	29
2.2. Технології навчання публічного виступу.....	34
2.3. Основи підготовки мовця до публічного виступу.....	38
2.4. Навчання інтонації у публічному виступі.....	45
Висновки до розділу 2.....	47
РОЗДІЛ 3. ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАННЯ МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ.....	50
3.1. Методологія дослідження.....	50
3.2. Організація і проведення експерименту.....	51
3.3. Комплекс вправ для навчання публічного виступу як монологу.....	56
3.3. Результати дослідження та рекомендації.....	64
Висновки до розділу 3.....	68
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	70
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	73
СПИСОК ДОВІДКОВИХ ДЖЕРЕЛ.....	79
СПИСОК ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ.....	79
ДОДАТКИ.....	81

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Баранник Д. Х. Усний монолог: загальні особливості мовної культури / Д. Х. Баранник. – Дніпропетровськ: ВДУ, 1969. – 144 с.
2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: [підручник] / Флорій Сергійович Бацевич. – Київ: ВЦ «Академія», 2004. – 344 с.
3. Безкоровайна О. В. Актуальні аспекти комунікативної компетенції студентів ВНЗ / О. В. Безкоровайна, Л. В. Мороз // Наукові записки [Національного університету «Острозька академія»]. Сер. : Філологічна. – 2012. – Вип. 25. – С. 142-145.
4. Бернштейн С. И. Устная публичная речь и проблема ораторской радиопередачи / С. И. Бернштейн // Речевое воздействие. Проблемы прикладной лингвистики. – М.: Наука, 1972. – С. 107-113.
5. Беспалова Г. В. Особливості навчання монологічного мовлення на початковому етапі [Текст] / Г. В. Беспалова // Мова, історія, культура у лінгвокомунікативному просторі: збірка наукових праць / [упор. В. Б. Звагельський]. – Суми: Сумський державний університет, 2014. – Вип. I. – С. 12-16.
6. Білан Н. М. Особливості навчання монологічному мовленню як виду іншомовної мовленнєвої діяльності [Електронний ресурс] / Н. М. Білан. – Режим доступу: <http://intkonf.org/bilan-n-m-osoblivosti-navchannya-monologichnomu-movlennyyu-yak-vidu-inshomovnoyi-movlennevoyi-diyalnosti/>
7. Бичок А. Говоріння як мета і засіб комунікативного навчання іноземній мові в процесі міжкультурного іншомовного спілкування майбутніх фахівців економічних та технічних спеціальностей / А. Бичок // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота. – 2014. – Вип. 32. – С. 22-24.
8. Буданова І. А. До питання про навчання монологічного мовлення за темою «Спеціальність» / І. А. Буданова, О. С. Буданова // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. – 2015. – Вип. 1. – С. 385-396.

9. Бута О. Educational Systems in Great Britain and Ukraine [Електронний ресурс] / О. Бута. – Режим доступу: <https://olgabuta.wordpress.com/2015/11/26/educational-systems-in-great-britain-and-ukraine/>

10. Вербич Н. С. Інтонація публічного виступу: основні напрями дослідження / Н. С. Вербич // Мовознавство. – №590. – 2011. – С. 90-94.

11. Вишневський О. І. Діяльність учнів на уроці іноземної мови / О. І. Вишневський. – К.: Вища школа, 1989. – 243 с.

12. Власенко Л. В. Навчання монологічного мовлення. / Л. В. Власенко // Наукова конференція «Актуальні питання науки та практики: досягнення та перспективи» / Режим доступу: <http://www.pdaa.edu.ua/np/publ20081.html>

13. Гайович Г. Публічний виступ як різновид комунікації (на матеріалі курсу «Українська мова (за професійним спрямуванням)») / Г. Гайович, О. Приходько // Рідна мова. – 2014. – Вип. 21. – С. 77-82.

14. Герета Н. М. Діалог як складник чужого мовлення / Н. М. Герета // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова: збірник наукових праць / [відп. ред. А. П. Грищенко]. – К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2006. – С. 71-77.

15. Гончаренко І. Навчання публічної промови: структурні, стилістичні та граматичні особливості дипломатичної промови та листування (теоретико-методологічний аспект) / І. Гончаренко // Рідний край. – №2 (25). – 2011. – С. 119-125.

16. Гончарук Н. М. Психологічні особливості монологічного мовлення як засобу спілкування у дітей підліткового віку / Н. М. Гончарук // Проблеми сучасної психології. Збірник наукових праць КПНУ імені Івана Огієнка, Інституту психології ім. Г. С. Костюка АПН України. Випуск 10. – 2010. – С. 149-158.

17. Грамматика русского языка / [под ред. В. В. Виноградова и Е. С. Истрина]. – М.: АН СССР, 1954. – Т. 2: Синтаксис. Ч. 1-2. – 440 с.

18. Дейнеко Є. В. Теоретичні аспекти ефективності публічного виступу / Є. В. Дейнеко // Механізм регулювання економіки. – 2011. – С. 12-15.
19. Домашнев А. И. Методика преподавания немецкого языка в педагогическом вузе / А. И. Домашнев, К. Г. Возбуждая. – М.: Просвещение, 1983. – 178 с.
20. Дубовик С. Формування граматичних навичок: функціональна орієнтація / С. Дубовик // Дивослово. – 1998. – № 6. – С. 29-31.
21. Іноземна мова. Програми для загальноосвітніх навчальних закладів, 5-9 класи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ippo.if.ua/predmety/inoz/index.php?r=site/stattya&id=191>
22. Казарцева О. М. Культура речевого общения: теория и практика обучения: учеб. пособие [Текст] / О. М. Казарцева. – 3-е изд. – М.: Флинт, Наука, 2009. – 496 с.
23. Карабан В. И. Сложные речевые единицы: прагматика английских асиндетических полипредикативных образований: монография / В. И. Карабан. – К.: Вища школа, 1989. – 131 с.
24. Кардаш Л. В. Специфіка монологічного мовлення: психологічний та лінгвістичний аспекти / Л. В. Кардаш // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія : Філологічна. – 2015. – Вип. 57. – С. 54-58.
25. Ковальчук О. П. Пізнавально-комунікативний підхід у навчанні монологічного мовлення в старших класах середньої школи / О. П. Ковальчук, В. Д. Ковальчук // Наукові записки [Національного університету «Острозька академія»]. Серія: Філологічна. – 2014. – Вип. 49. – С. 50-51.
26. Колісніченко Н. М. Медіанавчання суб'єктів політичної діяльності: світовий досвід та уроки для України / Н. М. Колісніченко // Наукові праці : науково-методичний журнал. – Миколаїв : Вид. ЧДУ ім. Петра Могили, 2010. – Т. 125. – Вип. 112. Державне управління. – С. 106-111.
27. Кравець О. Є. Технологія розвитку культури публічного виступу студентів немовних факультетів іноземною мовою на професійну тематику

[Електронний ресурс] / О. Є. Кравець, І. М. Свириденко. – Режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/24175/>

28. Кузнєцова Н. Ю. Розвиток вмій усного монологічного мовлення студентів немовних вузів на основі професійно-спрямованих текстів (на прикладі англійської мови) / Н. Ю. Кузнєцова // «Молодий вчений», № 11 (14) листопад, 2014. – С. 174-180.

29. Куркіна С. Публічні виступи в процесі професійної підготовки студентів-скрипалів / С. Куркіна // Молодь і ринок. – №9 (92). – 2012. – С. 83-88.

30. Левчук І. П. Публічний виступ як складник мовнокомунікативної компетенції державного службовця / І. П. Левчук // Актуальні проблеми державного управління на сучасному етапі державотворення: Матеріали наук.-практ. конф. (22 листопада 2012 р., м. Луцьк) / За наук. ред. Т. М. Литвиненко, В. Я. Малиновського. – Луцьк: СПД Гадяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф», 2012. – С. 114-116.

31. Льюис Д. Тренинг ефективного общения / Д. Льюис. – Москва, 2002. – 224 с.

32. Мацюк З. Тексти публічного мовлення як навчальний матеріал у курсі української мови як іноземної / З. Мацюк // Teka Kom. Pol.-Ukr. Związ. Kult. – OL PAN. – 2015. – С. 18-23.

33. Мельник Є. Ю. Формування граматичних навичок говоріння в навчанні іншомовного спілкування за інтенсивною методикою на початковому етапі середньої школи: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня. канд. пед. наук: спец. 13.00.02 «Теорія та методика навчання (англійська мова)» / Є. Ю. Мельник. – К., 1998. – 16 с.

34. Нагірний Л. Особливості формування іншомовної компетенції студентів [Електронний ресурс] / Л. Нагірний. – Режим доступу: http://www.chnu.edu.ua/res/chnu.edu.ua/period_vudannia/web13/pdf/2012_1/Liubomyr_Nahirnyi.pdf

35. Назаренко О. І. Технології навчання публічного виступу з презентацією студентів телекомунікаційних спеціальностей / О. І. Назаренко // Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Серія: Філологія. Педагогіка. – 2013. – Вип. 1. – С. 128-136.

36. Оленець С. Ю. Сучасні технології підготовки викладача до якісного публічного виступу / С. Ю. Оленець // Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії. – Том 17. – Вип. 3(59). – Полтава 2017. – С. 265-269.

37. Ораторське мистецтво: Навчальний посібник для студентів вищ. навч. закл. юрид. спец. Видання друге / Н. П. Осипова, В. Д. Воднік, Г. П. Клімова та ін. За ред. професора Н. П. Осипової. – Х.: Одісей, 2006. – 144 с.

38. Павленко О. В. Сучасні тенденції у навчанні монологічного мовлення студентів інженерних спеціальностей [Електронний ресурс] / О. В. Павленко. – Режим доступу: www.kamts1.kpi.ua/node/1058

39. Перепелиця К. Ю. Формування самостійного монологічного мовлення на уроках англійської мови у вищій школі / К. Ю. Перепелиця // Молодий вчений. – 2016. – № 8. – С. 362-365.

40. Пікулицька Л. В. Суть і характеристика монологічного мовлення під час вивчення РМІ у вищій школі [Текст] / Л. В. Пікулицька // «Педагогіка в системі гуманітарного знання» (г. Хмельницький, 18-19 жовтня 2016 г.). — Херсон: Издательский дом «Гельветика», 2016. – С. 1-5.

41. Попова Л. О. Урок як основна форма вдосконалення монологічного мовлення учнів / Л. О. Попова // Науковий вісник Донбасу. – 2012. – № 3. – С. Педагогіка школи. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvd_2012_3_9

42. Проценко Н. В. Основні труднощі навчання аудіювання / Н. В. Проценко // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Філологічні науки. – 2012. – Вип. 29(1). – С. 87-89.

43. Радченко О. І. Мовна норма і варіантність в українській науковій термінології: автореф. дис. ... канд. філол. наук: спец. 10.02.01 «Українська мова» / О. І. Радченко. – Харків, 2000. – 18 с.

44. Руда С. В. Класифікація вправ для навчання англійського монологічного мовлення студентів технічних спеціальностей [Електронний ресурс] / С. В. Руда. – Режим доступу: <http://confesp.fl.kpi.ua/node/1144>
45. Сагач Г. М. Риторика / Г. М. Сагач. – К.: «Видавничий Дім «Ін Юре», 2000. – 566 с.
46. Скалкин В. Л. Обучение монологическому высказыванию / В. Л. Скалкин. – К.: Радянська школа, 1983. – 119 с.
47. Сніговська О. В. Основи підготовки студентів до іншомовного ділового спілкування в мультикультурному середовищі класичного університету (на прикладі вивчення новогрецької мови): Навчальний посібник / О. В. Сніговська // Одеський Національний Університет ім. І. І. Мечникова. – Одеса, 2013. – 146 с.
48. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис / [за заг. ред. І. К. Білодіда]. – К.: Наукова думка, 1972. – 515 с.
49. Торсуева И. Г. Интонация и смысл высказывания / И. Г. Торсуева // Просодия текста. – М., 1979. – С. 111 с.
50. Хомяков В. А. Структурно-семантические и социально-стилистические особенности английского экспрессивного просторечия / В. А. Хомяков. – Вологда: Издательство Вологдский государственный педагогический университет, 1974. – 102 с.
51. Хурані О. О. Роль інтонації в офіційному і неофіційному спілкуванні / О. О. Хурані // Одеський лінгвістичний вісник. – Вип. 3. – 2014. – С. 232-237.
52. Чумаков Г. М. Синтаксис конструкций с чужой речью / Г. М. Чумаков. – К.: Вища школа, 1975. – 220 с.
53. Якубинский Л. П. Избранные работы. Язык и его функционирование / Л. П. Якубинський. – М., 1986. – 345 с.
54. Яремчук Н. С. Система роботи з удосконалення навичок говоріння в учнів 5-6 класів на уроках української мови: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.02 - Теорія і методика навчання (українська мова) / Н. С. Яремчук. – Херсон, 2009. – Режим доступу: <http://irbis->

nbuv.gov.ua/cgibin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=ARD&P21DBN=ARD&Z21ID=&Image_file_name=DOC/2009/09ynsuum.zip&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1

55. Richards J.C. The Context of Language Teaching / J. C. Richards. – Cambridge: Cambridge University Press, 1991. – 228 p.

СПИСОК ДОВІДКОВИХ ДЖЕРЕЛ

56. Ахманова О. С. Словарь лингвистических терминов / О. С. Ахманова. – М.: Советская энциклопедия, 1969. – 608 с.

57. Лингвистический энциклопедический словарь / [гл. ред. В. Н. Ярцева]. – М.: Советская энциклопедия, 1990. – 685 с.

СПИСОК ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

58. Brian Resnick, Why willpower is overrated [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.vox.com/science-and-health/2018/1/15/16863374/willpower-overrated-self-control-psychology>

59. Cameron David, Leader's speech, Manchester 2011 [Електронний ресурс] / David Cameron // British Political Speeches. – <http://www.britishpoliticalspeech.org/speech-archive.htm?speech=313>

60. Charles M. Blow, Siding With the Enemy [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.nytimes.com/2017/11/12/opinion/trump-putin-russia.html?_r=0

61. Estranged from Russia, Turkey and Ukraine Join Forces [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://europe.newsweek.com/estranged-russia-turkey-and-ukraine-join-forces-447473?rm=eu>

62. Great Britain [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.uk.filo.pl/uk_geography.htm

63. Historical Places [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.londontourist.org/historic.html>

64. Historical Places 2 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.aviewoncities.com/london/buckinghampalace.htm>

65. Places to see [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.lth-hotels.com/historical-london.htm>

66. Vann R. Newkirk II, There and Back Again [Электронный ресурс] / Vann R. Newkirk II. – Режим доступа: <https://www.theatlantic.com/entertainment/archive/2017/09/the-hobbit-80-years-later/540684/>

67. What does our energy future look like? This new report offers a glimpse [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.washingtonpost.com/news/monkey-cage/wp/2016/03/02/what-does-our-energy-future-look-like-this-new-report-offers-a-glimpse/>